

SKIEPAI – PATIKIMA APSAUGA NUO LIGŲ.

Vaikų skiepai – patikima apsauga nuo sunkių ligų, kuri tėvams nieko nekainuoja. Vaikystėje atliekami profilaktiniai skiepai padeda apsaugoti vaikus nuo sunkių užkrečiamųjų ligų ir jų komplikacijų. Visos į Vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių įtrauktos vakcinos vaikams skiriamos nemokamai – jų įsigijimą Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmoka Valstybinė ligonių kasa. Pagal nustatytą Vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių Lietuvoje vaikai skiepijami nuo 14 užkrečiamųjų ligų: tuberkuliozės, hepatito B, kokliušo, difterijos, stabligės, B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos, poliomielito, tymų, epideminio parotito, raudonukės, pneumokokinės, rotavirusinės ir B tipo meningokokinės infekcijų bei žmogaus papilomos viruso (ŽPV). Dalis vakcinų skiriamos keliais etapais – pirmieji skiepai pradedami dar naujagimiui esant gydymo įstaigoje, o apsauga vėliau sustiprinama pakartotinėmis dozėmis.

Skiepai – viena veiksmingiausių priemonių apsaugoti vaikus nuo sunkių ligų, kurių pasekmės gali lydėti ir visą gyvenimą. Tėvams už profilaktinių skiepimų kalendoriuje numatytas vakcinas mokėti nereikia – visas jų įsigijimo išlaidas padengia Privalomojo sveikatos draudimo fondas, todėl belieka tik pasirūpinti, kad vaikas būtų paskiepytas laiku. Pirmoji vakcina naujagimiui skiriama nuo hepatito B. Ji suleidžiama per pirmąją gyvenimo parą, nes šia infekcija kūdikis gali užsikrėsti dar gimdymo metu. Antroji vakcina – nuo tuberkuliozės – paprastai suleidžiama antrą arba trečią gyvenimo parą. Vėlesniais pirmaisiais gyvenimo metais vaikai skiepijami nuo kitų pavojingų infekcijų.

Pavyzdžiui, pneumokokinė vakcina gali apsaugoti nuo bakterijų sukeliama meningito, plaučių ar vidurinės ausies uždegimo. Tymų, epideminio parotito ir raudonukės (MMR) vakcina padeda išvengti ligų, kurios gali sukelti itin sunkių komplikacijų, tokių kaip encefalitas ar nevaisingumas. Vienuolikos metų mergaitės ir berniukai nemokamai skiepijami nuo žmogaus papilomos viruso. Ši vakcina reikšmingai sumažina riziką ateityje susirgti tam tikrų rūšių vėžiu bei kitomis ŽPV sukeltomis ligomis. Nemokamai nuo sezoninio gripo skiepijami ir visi 2–7 metų (imtina) vaikai. Jei vaikas nuo gripo skiepijamas pirmą kartą, jam skiriamos dvi vakcinos dozės, tarp jų išlaikant ne trumpesnę kaip keturių savaičių intervalą. Ligonių kasa apmoka vakciną ir imunoglobuliną nuo pasiutligės, jei vaikui prireikia šios profilaktikos po gyvūno įkandimo. Taip pat jei vaikas yra po imunosupresinio gydymo ar organų transplantacijos ir gydytojai rekomenduoja atnaujinti imunizaciją, jam vakcinos yra kompensuojamos fondo lėšomis. Nedidelė dalis naujagimių dėl medicininių priežasčių negali būti paskiepyti pagal įprastą grafiką – tokiais atvejais vakcinacija atidedama. Tačiau pasitaiko ir atvejų, kai tėvai skiepų atsisako savo sprendimu. Sveikatos specialistai primena, kad kur kas didesnę grėsmę nei galimos trumpalaikės reakcijos į vakciną kelia pačios ligos ir jų komplikacijos, ypač kūdikiams ir mažiems vaikams. Jeigu vaikas nebuvo paskiepytas pagal nustatytą kalendorių, šeimos gydytojas sudaro individualų skiepavimo planą, kad praleistos vakcinos būtų suleistos saugiai ir kuo efektyviau. Prieš kiekvieną skiepą tėvai ar globėjai supažindinami su vakcinos skyrimo tvarka, galima reakcija į skiepą ir pasirašo vaiko sveikatos raidos istorijoje, kad gavo informaciją ir sutinka skiepyti.

Parengta pagal Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos informaciją

Parengė visuomenės sveikatos specialistė
Lolita Jurgutavičienė
lolita.jurgutaviciene@sveikatos-biuras.lt

